
**PODSUMOWANIE
DZIAŁALNOŚCI FOR
W 2015 ROKU**

SZANOWNI PAŃSTWO,

celem FOR jest zwiększanie w społeczeństwie – poprzez szeroko rozumianą obywatelską edukację – aktywnego poparcia dla szerokiego zakresu indywidualnych wolności oraz – co się z tym wiąże – dla podnoszenia poziomu rządów prawa w państwie. Jest to konieczne, by Polska mogła nadal realizować swój historyczny cel: **dość do poziomu życia Zachodu i zbudować ustrój, w którym państwo dobrze chroni ludzi przed różnymi fizycznymi zagrożeniami, a samo nie jest zagrożeniem.**

Zasadnicze rozszerzenie indywidualnych wolności i podnoszenie poziomu rządów prawa rozpoczęło się w Polsce w 1989 roku wraz z upadkiem komunizmu. Wiele jednak zostało do zrobienia, zwłaszcza jeśli chodzi o poziom rządów prawa i ochronę wolności gospodarczej. A ponadto – nawet w demokracji – wolność, zwłaszcza gospodarcza, oraz rządy prawa wymagają stałej i silnej obywatelskiej obrony.

Szeroki zakres wolności – możliwy tylko przy silnie ograniczonej władzy politycznej i państwie dobrze wykonującym swoją ochronną funkcję – tworzy najlepsze warunki do szybkiego, długofalowego rozwoju gospodarki, co z kolei ma ogromne znaczenie w kraju nadrobiającym 300 lat zapóźnienia wobec Zachodu, takim jak Polska.

Profesor Leszek Balcerowicz
Przewodniczący Rady FOR

SZANOWNI PAŃSTWO,

działania FOR zmierzają do opracowywania i promowania dobrych rozwiązań i blokowania złych. Skupiają się na dwóch głównych obszarach tematycznych. Jednym z nich jest stabilność i rozwój gospodarki ze szczególnym uwzględnieniem reform niezbędnych do tego, by Polska mogła kontynuować doganianie Zachodu pod względem poziomu życia. Druga, równie ważna, część naszych prac to badania poświęcone państwu prawa i wymiarowi sprawiedliwości. FOR angażuje się w obronę państwa prawa tam, gdzie jest ono osłabiane. Te same założenia przyświecają naszym działaniom edukacyjnym.

W 2015 roku dążyliśmy do tego, aby przy okazji dyskusji nad konkretnymi propozycjami i zdarzeniami skupiającymi uwagę mediów oraz opinii publicznej dostarczać rzetelnych argumentów, mobilizować do działania i do samodzielnego myślenia. W niniejszym raporcie przedstawiamy kilka najważniejszych aktywności Forum Obywatelskiego Rozwoju w 2015 roku.

Działalność Fundacji FOR w 2015 roku była możliwa wyłącznie dzięki wsparciu darczyńców i pracy wielu osób: ekspertów, wolontariuszy, partnerów i zespołu Fundacji.

Serdecznie dziękuję wszystkim, których zaangażowanie finansowe, merytoryczne i promocyjne pozwoliło zrealizować wiele ważnych i ambitnych projektów. Dziękuję, że są Państwo z nami, i mam ogromną nadzieję, że w 2016 roku – który, jak pokazują pierwsze wprowadzone w Polsce zmiany, wymagać będzie nadzwyczajnej aktywności – nie przestaną Państwo wierzyć w możliwość zmiany naprawdę dobrej i w to, że takie organizacje jak FOR mogą stać się jej aktywną, obywatelską częścią.

Agata Stremiecka
Prezes Zarządu FOR

FOR W LICZBACH

40

W 2015 roku
wydaliśmy 40 publikacji

200 000

Stronę projektu FOR
www.dlugpubliczny.org.pl
odwiedziło blisko
200 tys. unikalnych użytkowników

500

Wydaliśmy niemal
500 stron publikacji

13

W 2015 roku odbyły się
XII i XIII edycja Szkół
Leszka Balcerowicza

174

Na VII edycję konkursu
na komiks ekonomiczny
nadesłano 174 prace

26 025

Nasze publikacje
zostały pobrane
ponad 26 tys. razy

500

500 osób wzięło
udział w konferencji
„Następne 25 lat”

8500

Do końca 2015 roku
na nasz newsletter
zapisano się 8,5 tys. osób

70 000

70 tys. odsłon
Błoga Obywatelskiego
Rozwoju

10 000

W wykładach prof. Leszka
Balcerowicza i spotkaniach z FOR
w całej Polsce udział wzięło około
10 tys. osób

FOR W MEDIACH

W 2015 roku nasi eksperci oraz
współpracownicy byli
cytowani w mediach średnio
29 razy w tygodniu.

Ich komentarze, artykuły, wywiady
ukazują się regularnie m.in.
w dzienniku „Rzeczpospolita”, „Gazecie
Wyborczej”, „Dzienniku Gazecie Prawnej”,
Polskim Radiu, TOK FM, Polskiej Agencji
Prasowej, Informacyjnej Agencji Radiowej,
TVN 24 BiŚ, Polsat News, Onet.pl, Wp.pl.

W 2015 roku nazwa Forum
Obywatelskiego Rozwoju pojawiała
się w mediach średnio
10 razy dziennie.

Własne artykuły, komentarze oraz
wywiady w prasie i internecie:
średnio 8 razy na miesiąc.

Cytowalność FOR w prasie:
średnio 6 razy w tygodniu.

Cytowalność FOR na stronach
internetowych:
średnio 50 razy w tygodniu.

Cytowalność FOR w telewizji i radiu:
średnio 8 razy w tygodniu.

Łącznie nasze publikacje były
cytowane w mediach
1524 razy.

Prowadzimy 9 stron internetowych,
w tym 6 dedykowanych naszym flagowym
projektom. Prowadzimy 5 oficjalnych
profilu na Facebooku. FOR aktywnie działa
również na 6 głównych kanałach
w mediach społecznościowych. W 2015
roku o 35% wzrosła liczba naszych fanów
na Facebooku, zasięg naszych wpisów
na Twitterze powiększył się zaś
czterokrotnie.

„Wzrost cytowań publikacji FOR oraz
aktywności naszych ekspertów w mediach
świadczy o tym, że są one źródłem rzetelnej
informacji dla dziennikarzy oraz opinii
publicznej. Z naszych opracowań korzystają
nie tylko redakcje ogólnopolskie, regularnie
docieramy również do mediów lokalnych,
branżowych oraz zagranicznych”.

Natalia Wykrota
Dyrektor ds. komunikacji

WYBRANE PROJEKTY FOR

RAPORT „NASTĘPNE 25 LAT”

Raport pt. „Następne 25 lat. Jakie reformy musimy przeprowadzić, by dogonić Zachód”. Obszerny raport reform niezbędnych, aby utrzymać szybkie tempo wzrostu polskiej gospodarki.

LICZNIK DŁUGU

Licznik podaje wysokość państwowego długu publicznego. Od 2013 r. poza długiem jawnym pokazuje także dług ukryty (w systemie emerytalnym). Wyświetlany jest na ekranie w centrum Warszawy (www.dlugpubliczny.org.pl).

ULEPSZPRAWO.PL

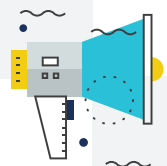
Ulepszprawo.pl – to system monitoringu prawa, dzięki któremu obywatele, a w szczególności przedsiębiorcy, mogą przekazać nam informacje o złych przepisach i nieprawidłowych działaniach urzędników. Na tej podstawie przygotowujemy raporty oraz propozycje zmian obowiązującego prawa.

SZKOŁY LESZKA BALCEROWICZA

Trzydniowe seminaria dla studentów prowadzone przez najlepszych ekonomistów, prawników i dziennikarzy. Uczestników wyłaniamy w konkursie organizowanym dwa razy w roku.

SPRAWDZSAMORZAD.PL

Narzędzie stworzone przez FOR w celu umożliwienia każdemu obywatelowi sprawdzenia, jak wygląda sytuacja finansowa jego gminy, ile i na co wydają władze lokalne.

LEPSZEPODATKI.PL

Obywatelski projekt nowej, przejrzystej ordynacji podatkowej. Naszym celem jest zainicjowanie prac w dziedzinach dotychczas nieobjętych planami rządu oraz zadbanie o ich właściwy przebieg tam, gdzie rząd planuje zmiany. Chcemy wspólnie z innymi organizacjami wypracować dobre rozwiązania i działać w celu ich szybkiego przyjęcia.

SPRAWDZPODATKI.PL

Nowatorska platforma pozwalająca w przystępny sposób sprawdzić, jaka część wynagrodzenia jest oddawana państwu w formie wszelkich podatków i składek. Celem mechanizmu jest pokazanie, że płacone przez nas podatki i wydatki publiczne to dwie strony tego samego medalu.

KOMIKSY EKONOMICZNE

Konkurs na najlepsze komiksy o tematyce ekonomicznej. Komiksy wraz ze scenariuszami lekcji przedsiębiorczości, historii i społeczeństwa oraz WOS trafiły do tysięcy szkół w Polsce. W ramach projektu organizujemy szkolenia i konferencje dla nauczycieli.

ANALIZY I RAPORTY

Badania poruszające ważne tematy gospodarcze i prawne. Nasze analizy zawierają poza diagnozą propozycje zmian. Pokazujemy też najlepsze praktyki z innych krajów.

KOMUNIKATY FOR OSTRZEGA, FOR POPIERA

Krótkie komentarze naszych ekspertów do bieżących wydarzeń gospodarczych, prawnych i politycznych. Wszystkie nasze publikacje trafiają do rządzących oraz za pośrednictwem mediów do opinii publicznej.

RAPORT: „NASTĘPNE 25 LAT. JAKIE REFORMY MUSIMY PRZEPROWADZIĆ, BY DOGONIĆ ZACHÓD?”

NAJWIĘKSZY PROJEKT BADAWCZO-ANALITYCZNY FOR W 2015 ROKU

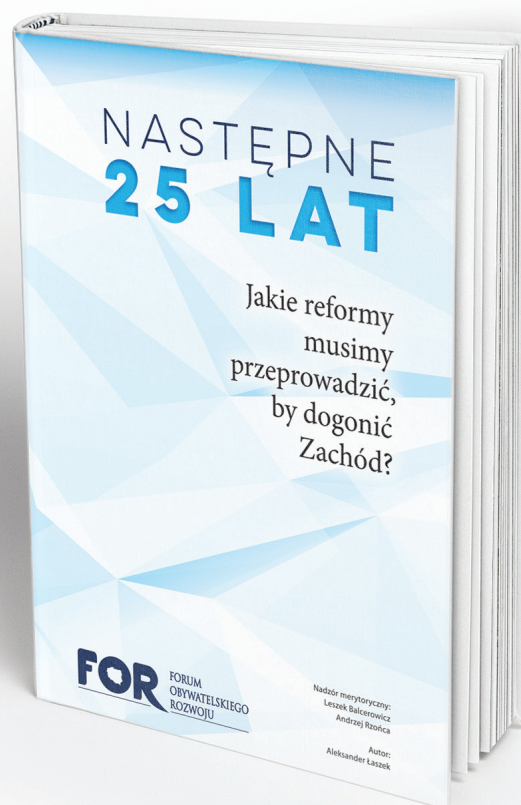
8 września 2015 roku podczas Forum Ekonomicznego w Krynicy-Zdroju Forum Obywatelskiego Rozwoju zaprezentowało niemal 200-stronicowy raport „Następne 25 lat: jakie reformy musimy przeprowadzić, by dogonić Zachód?”, nad którym zespół FOR oraz zewnętrzni eksperci pracowali prawie rok.

Dostępne prognozy Komisji Europejskiej i OECD wskazują na nadchodzące spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego w najbliższych 25 latach. Diagnoza i rekomendacje zespołu eksperckiego FOR opierają się na trzech scenariuszach wzrostu dla Polski.

- Scenariusz braku reform – w którym podobnie jak KE i OECD nie zakładamy przeprowadzenia przez rządzących głębszych reform. Wedle tego scenariusza w ciągu 25 lat Polska tylko nieznacznie zmniejszy dystans dzielący ją od państw Europy Zachodniej.
- Scenariusz kryzysowy – w którym wystąpiłby nie tylko brak reform, ale i antyreformy, np. obniżenie wieku emerytalnego, gwałtowne pogorszenie sytuacji finansów publicznych i dalsze upolitycznianie gospodarki. Taka polityka rządzących i brak niezbędnych reform istotnie zwiększyłyby ryzyko wybuchu kryzysu gospodarczego.
- Scenariusz reform – w którym przedstawiamy propozycje zmian, które należy przeprowadzić, by w ciągu 25 lat dogonić państwa Europy Zachodniej.

**CAŁY RAPORT DOSTĘPNY
JEST NA STRONIE WWW.FOR.ORG.PL**

„Pozycja Polski w świecie zależy przede wszystkim od siły naszej gospodarki. W niespokojnych czasach wzrost gospodarczy jest najlepszą gwarancją poprawy naszego bezpieczeństwa”.

Aleksander Łaszek
Autor raportu
Wiceprezes Zarządu i Główny Ekonomista FOR

19 października w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie odbyła się prezentacja raportu „Następne 25 lat”, podczas której prof. Leszek Balcerowicz przedstawił scenariusze zmian w polskiej gospodarce i ich skutki.

DLACZEGO POWINNIŚMY DZIAŁAĆ WŁAŚNIE TERAZ?

Tempo wzrostu gospodarczego ma fundamentalne znaczenie dla poziomu życia każdego z nas, szczególnie w przypadku krajów takich jak Polska, które muszą nadrabiać stracony czas. Przez ostatnie 25 lat Polska, obok Estonii i Irlandii, należała do najszybciej rozwijających się państw członkowskich Unii Europejskiej. Pomimo szybkiego wzrostu w ostatnich 25 latach jesteśmy cały czas szóstym najbiedniejszym państwem w UE. Obecnie poziom PKB na mieszkańca w Polsce to tylko 54% poziomu Niemiec.

Dlatego aby dogonić Niemcy i inne bogatsze od nas kraje Zachodu, potrzebujemy silnego obywatelskiego nacisku na przeprowadzanie reform przez rządzących. W raporcie „Następne 25 lat” przedstawiamy propozycje i skutki takich reform.

W 2015 roku Fundacja FOR prowadziła intensywną kampanię promującą propozycje reform zawartych w raporcie w mediach, środowiskach opiniotwórczych, wśród przedsiębiorców i polityków. Nasza diagnoza i rekomendacje były wielokrotnie cytowane w najważniejszych mediach ogólnopolskich i regionalnych.

Raport był cytowany
w mediach aż **310 razy!**

BEZ REFORM PRZESTANIEMY DOGANIAĆ ZACHÓD, WZROŚNIE TEŻ RYZYKO KRYZYSU GOSPODARCZEGO.

PROJEKT LEPSZEPODATKI.PL

W 2015 r. Forum Obywatelskiego Rozwoju rozpoczęło długofalowy projekt „Lepsze podatki”. Celem projektu jest szczegółowa analiza systemu podatkowego oraz wypracowanie propozycji jego naprawy.

Jedną z jego części było wypracowanie założeń projektu nowej Ordynacji podatkowej. Poza tym eksperci FOR szczegółowo przeanalizowali propozycję Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Podatkowego działającej za rządów PO-PSL. Ponadto wypracowane zostały założenia nowego systemu podatkowego w zakresie prawa materialnego. W drugiej części projektu dokonamy gruntownego przeglądu ustaw regulujących poszczególne podatki (VAT, PIT, CIT oraz akcyza). Naszym celem jest przede wszystkim gruntowne uproszczenie przepisów prawa podatkowego, wyeliminowanie niespójności i sprzeczności pomiędzy nimi. Rzeczowa debata nad tak skomplikowaną dziedziną jest niemożliwa bez przedstawienia spójnych i szczegółowych propozycji zmian oraz intensywnej, dobrze zaplanowanej i skutecznej kampanii.

W 2016 r. przedstawimy raport poświęcony naprawie systemu podatkowego.

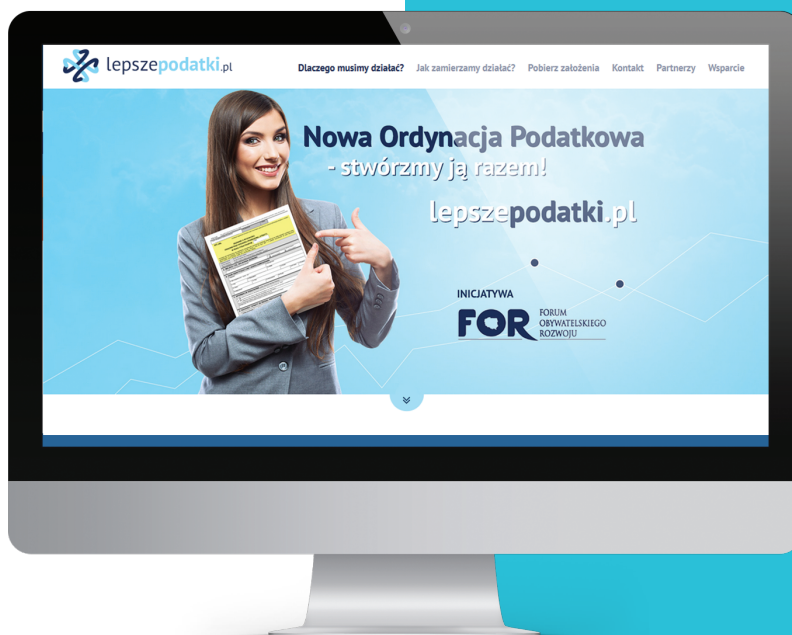
Projekt koordynowali prof. Dariusz Adamski i Mirosław Barszcz, były wiceminister finansów.

PROJEKT SPRAWDZPODATKI.PL

Miliardy i miliony złotych, o które toczą się dyskusje w Sejmie, dla większości Polaków są kwotami abstrakcyjnymi. Mniej abstrakcyjne są kwoty podatków, jakie płacimy na co dzień – otrzymując wynagrodzenie czy robiąc zakupy. Jest to częsty powód do narzekania, dlatego FOR przygotowało prosty Kalkulator Podatkowy. Dzięki niemu każdy może oszacować, ile pieniędzy w postaci różnego rodzaju podatków i składek płaci na utrzymanie państwa. Narzędzie pokazuje również, na co państwo je wydaje; jaka część z nich przeznaczona jest m.in. na emerytury, służbę zdrowia, edukację, administrację i inne.

Na stronie internetowej www.SprawdzPodatki.pl można dowiedzieć się, jak proporcje wydatków publicznych mają się do naszych indywidualnych dochodów i podatków. Za pomocą Kalkulatora FOR każdy użytkownik może wygenerować swój własny spersonalizowany „Rachunek od państwa”. Wystarczy wejść na www.SprawdzPodatki.pl i postępować zgodnie z wytycznymi.

Od początku roku stronę internetową Kalkulatora odwiedziło 319 647 unikalnych użytkowników.

WIĘCEJ
NA STRONACH
WWW.LEPSZEPODATKI.PL
ORAZ WWW.SPRAWDZPODATKI.PL

LICZNIK DŁUGU PUBLICZNEGO

28 września minęło pięć lat, odkąd w centrum Warszawy, na budynku Cepelii, został uruchomiony Licznik Długu Publicznego. Licznik pokazuje wysokość państwowego długu publicznego. Poza długiem jawnym pokazuje także dług ukryty (w systemie emerytalnym).

Dług publiczny (dług instytucji sektora rządowego i samorządowego) na mieszkańca stale rośnie. Na koniec czerwca 2015 roku wynosił 28 577 zł. Na koniec grudnia 2015 roku wzrósł do 29 941 zł.

Finanse publiczne w Polsce nie są zdrowe i wymagają naprawy. Celem Licznika jest informowanie społeczeństwa o sytuacji w finansach państwa oraz mobilizowanie do obywatelskiego nacisku na jej poprawę.

Podobne narzędzia liczące dług publiczny istnieją też w kilku innych krajach.

Opiekunem merytorycznym projektu jest Aleksander Łaszek (FOR).

Briefing prasowy prof. Leszka Balcerowicza i Aleksandra Łaszka podczas piątej rocznicy Licznika Długu Publicznego.

ABY ŚLEDZIĆ ROSNĄCY
DŁUG PUBLICZNY,
ZAPRASZAMY NA STRONĘ:
WWW.DLUGPUBLICZNY.ORG.PL

RACHUNEK OD PAŃSTWA

Już po raz czwarty Forum Obywatelskiego Rozwoju opracowało i przekazało opinii publicznej „Rachunek od państwa”. Rachunek przedstawia w przejrzystej formie różne wydatki państwa w przeliczeniu na mieszkańca. Co roku organizujemy kampanię informacyjną na temat „Rachunku”, pod wybranymi urzędami skarbowymi w ostatnim dniu składania rozliczeń podatkowych.

Coroczne rozliczenie PIT to dobry moment, by zastanowić się, ile kosztuje nas państwo polskie. Przede wszystkim należy zaznaczyć, że pieniądze podatników wydaje nie tylko rząd, ale także władze lokalne, NFZ, ZUS czy KRUS i inne instytucje publiczne.

Rozliczając PIT, widzimy, ile podatku dochodowego zapłacił w poprzednim roku. Przy tej okazji warto się zastanowić, na co państwo polskie wydaje pieniądze z naszych podatków.

Usługa	cena na 1 mieszkańca
Emerytury z ZUS	2739
Emerytury z KRUS	313
Emerytury żołnierzy, policjantów i pozostałych służb mundurowych, sędziów i prokuratorów	360
Renty	987
Dodatki do rent i emerytur, dodatki pielęgnacyjne, zasiłki chorobowe, itp.	557
Składki NFZ i PIT emerytów i rencistów	952
Pomoc społeczna, wsparcie dla bezrobotnych	921
Ochrona zdrowia	2026
Wojsko	620
Policja i straż pożarna (z budżetu państwa)	277
Sądy i więzienia	251
Podstawówki, gimnazja i szkoły średnie	1559
Szkolnictwo wyższe	652
Administracja rządowa	332
Administracja samorządowa	461
Administracja ZUS, KRUS i NFZ	144
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	55
Drogi krajowe	269
Drogi i transport (samorzady)	955
Tory	86
Gospodarka mieszkaniowa	240
Ochrona środowiska	374
Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo	204
Sport i wypoczynek	183
Kultura	287
Składka do budżetu UE	477
Inne	2155
Koszt obsługi długu publicznego	983
Razem PLN	19409

Łącznie wydatki publiczne w 2014 roku były o 8% wyższe od dochodów. W rezultacie dług publiczny w przeliczeniu na jednego mieszkańca wzrósł do poziomu 2726 zł i był o 2042 zł wyższy niż w 2013 roku. Wyliczenia te nie uwzględniają zmian w OFE, których konstytucyjność bada obecnie Trybunał Konstytucyjny.

FORUM OBYWATELSKIEGO ROZWOJU
Facebook.com/FundacjaFOR
www.for.org.pl

PUBLIKACJE FOR W 2015 ROKU

ANALIZY FOR

Analiza 1/2015

Praca dla absolwenta – trudno znaleźć, łatwo stracić?

Anna Baranowska-Rataj, 26.03.2015

Analiza 2/2015

Sukces chilijskiego systemu emerytalnego a popularne mity. Wnioski dla Polski

Paweł Wieprzowski, 29.06.2015

Analiza 3/2015

Propozycje zmian w zakresie umów o pracę: kodeksowych i cywilnoprawnych

Aleksander Łaszek, Wiktor Wojciechowski, 2.07.2015

Analiza 4/2015

Skok na OFE zahamował rozwój rynku kapitałowego, na który stawia UE

Tomasz Bardziłowski, 13.07.2015

Analiza 5/2015

Mediacja szansą na usprawnienie wymiaru sprawiedliwości

Anna Wąsowska, 22.07.2015

Analiza 6/2015

Bariery dla otwarcia rynku pocztowego w Polsce

Kamila Bodo, 29.07.2015

Analiza 7/2015

Reforma postępowania karnego powinna iść dalej. Konieczne są zmiany w Prokuraturze

Michał Magdziak, 16.09.2015

Analiza 8/2015

Zamiast naprawy destabilizacja finansów naszego państwa

Aleksander Łaszek, Rafał Trzeciakowski, 30.09.2015

Analiza 9/2015

Prezydencka nowelizacja Ordynacji podatkowej: Co zostało z dobrych chęci?

Dariusz Adamski, 6.10.2015

Analiza 10/2015

Rządowa nowelizacja Ordynacji podatkowej:

Więcej fiskusa, mniej podatnika

Dariusz Adamski, 13.10.2015

Analiza 11/2015

Nowy parlament powinien wspierać dalsze prace Komisji Kodyfikacyjnej Ogólnego Prawa Podatkowego

Dariusz Adamski, 16.10.2015

Analiza 12/2015

Czy realizacja obietnic wyborczych pomoże Polsce dogonić Zachód?

Wiktor Wojciechowski, Aleksander Łaszek, Rafał Trzeciakowski, Anna Patrycja Czepiel, 21.10.2015

Analiza 13/2015

Podatek od transakcji finansowych

– nieszkodliwy zombie czy nokautujący cios dla polskiego rynku kapitałowego?

Tomasz Bardziłowski, 22.10.2015

Analiza 14/2015

Mediacja z korzyścią dla przedsiębiorców, prawników i społeczeństwa obywatelskiego

Anna Wąsowska, 29.10.2015

Analiza 15/2015

Odwlekanie i rozmiękczenie – czyli jak polskie władze naprawiają podatki

Dariusz Adamski, 17.11.2015

Analiza 16/2015

Program „Rodzina 500+” – niewielkie korzyści, wysokie koszty

Rafał Trzeciakowski, Olga Zajkowska, 3.12.2015

Analiza 17/2015

Fundusze UE nie zastąpią potrzebnych reform w Polsce

Damian Olko, 7.12.2015

Analiza 18/2015

Kryzys konstytucyjny, czyli jak politycy osłabiają praworządność w Polsce

Marek Tatała, Małgorzata Świeca, Karolina Wąsowska, Michał Magdziak, 16.12.2015

„FOR to przede wszystkim niezależność myślenia. Sięgając po raporty FOR, mam pewność, że przygotowali je ludzie najdalsi od schlebienia modnym trendom intelektualnym czy chwilowym modom. FOR to również najwyższej próby profesjonalizm. Najwyższej próby, czyli wolny od potrzeby ideologizowania, rzetelny i – co szczególnie dla dziennikarza ważne – konkretny. Bardzo to i Polsce, i »Rzeczpospolitej« potrzebne”.

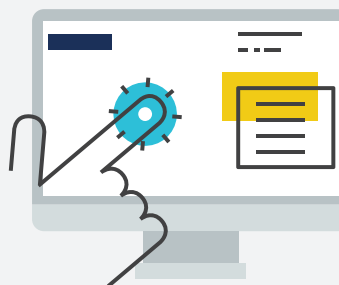
Bogusław Chrabota
Redaktor Naczelny dziennika „Rzeczpospolita”

KOMUNIKATY FOR

- **Opinia przyjaciela sądu w sprawie zmian w OFE**
Marek Tatała, 12.01.2015
- **Kryzys w Grecji – odpowiedzi na często zadawane pytania**
Aleksander Łaszek, Marek Tatała, 24.01.2015
- **Nieustępliwość Komisji Europejskiej wobec Grecji to mit**
Anna Patrycja Czepiel, 25.02.2015
- **Uporządkujmy dyskusję o kredytach frankowych**
Marek Tatała, 26.02.2015
- **Wątpliwości powinny być rozstrzygane na korzyść podatnika**
Dariusz Adamski, 3.04.2015
- **Przed wyborami posłowie porzucili dobry projekt zmian w kodeksie pracy**
Anna Patrycja Czepiel, 14.04.2015
- **Obietnice A. Dudy kosztują więcej niż B. Komorowskiego**
Aleksander Łaszek, Rafał Trzeciakowski, 21.05.2015
- **Rząd realizuje postulaty FOR, zwiększając dostępność do szkolnego doradztwa zawodowego**
3.06.2015
- **Michał Nowosielski błędnie ocenia skutki przejścia oszczędności z OFE**
Marek Tatała, 8.06.2015
- **Jak zmniejszyć dualizm na rynku pracy w Polsce, a przy tym nie wylać dziecka z kąpielą**
Aleksander Łaszek, Wiktor Wojciechowski, 28.07.2015
- **Bez podniesienia stopy inwestycji Polska nie dogoni bogatych państw Zachodu**
Rafał Trzeciakowski, 24.09.2015
- **Krótkowzroczne stanowisko Trybunału Konstytucyjnego w sprawie Otwartych Funduszy Emerytalnych**
Marek Tatała, 6.11.2015
- **Przywrócenie poprzedniego wieku emerytalnego będzie wypychać młodych Polaków na emigrację**
Aleksander Łaszek, Rafał Trzeciakowski, 8.12.2015

FOR OSTRZEGA / FOR POPIERA

- FOR ostrzega (nr 62)**
Wprowadzenie klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania może być niezgodne z Konstytucją
Grzegorz Keler, 13.01.2015
- FOR ostrzega (nr 63)**
Komisja Europejska osłabia reguły fiskalne w UE
Anna Patrycja Czepiel, 12.02.2015
- FOR popiera (nr 64)**
Projekt nowelizacji Ordynacji podatkowej Prezydenta RP
Dariusz Adamski, 13.03.2015
- FOR ostrzega (nr 65)**
Prawo upadłościowe może nie być skutecznie egzekwowane pomimo ważnej reformy
Marek Tatała, 4.05.2015
- FOR ostrzega (nr 66)**
Projekt nowelizacji kodeksu pracy nie leczy przyczyn nadużywania umów terminowych
Anna Patrycja Czepiel, 23.07.2015
- FOR ostrzega (nr 67)**
Pomimo deficytu politycy zapowiadają wzrost wydatków
Anna Patrycja Czepiel, 10.08.2015
- FOR ostrzega (nr 68)**
Ustawa o frankowiczach – kolejny przykład nieprzewidywalności polskiego prawa
Anna Patrycja Czepiel, 14.08.2015
- FOR ostrzega (nr 69)**
Przewlekłość postępowań sądowych to problem systemowy
Michał Magdziak, 21.12.2015

**WSZYSTKIE PUBLIKACJE FOR
DOSTĘPNE SĄ BEZPŁATNIE
NA STRONIE WWW.FOR.ORG.PL**

DZIAŁANIA FOR W ZAKRESIE PRAWA I WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI

Zasady państwa prawa i sprawny wymiar sprawiedliwości to ważne obszary działalności Fundacji FOR, ze względu na ich znaczenie dla szybszego wzrostu gospodarczego. Ważne są nie tylko skutki konkretnej polityki państwa, ale też jakość przepisów prawa oraz przejrzystość w funkcjonowaniu podmiotów publicznych.

W ramach usprawniania wymiaru sprawiedliwości FOR wspiera alternatywne metody rozwiązywania sporów. W październiku 2015 r. odbyła się konferencja FOR i Centrum Mediacji przy Konfederacji Lewiatan na temat mediacji w ramach projektu „Mediacja jako nowa kategoria w działalności prawniczej”, w której wzięło udział ponad stu prawników, mediatorów, przedsiębiorców, wykładowców akademickich i dziennikarzy. Jednocześnie FOR publikowało analizy na temat roli mediacji w sprawnym systemie wymiaru sprawiedliwości i sposobach zwiększenia popularności mediacji.

W 2015 r. prowadziliśmy działania na rzecz lepszego prawa upadłościowego. W gospodarce wolnorynkowej ważne jest nie tylko to, jak łatwo firmy mogą wchodzić na rynek, ale też w jaki sposób część z nich (np. te najmniej efektywne) ten rynek opuszczają. W styczniu 2015 r. zorganizowaliśmy konferencję na temat prawa upadłościowego, w której udział wzięli wybitni praktycy, prawnicy i ekonomiści, m.in.: prof. Leszek Balcerowicz (FOR, SGH), sędzia sądu okręgowego Anna Czapracka (KSSIP), mec. Maciej Geromin (Ministerstwo Sprawiedliwości), dr Tadeusz Białek (ZBP), mec. Bartosz Groele (Instytut Allerhanda) i wielu innych.

„Więcej wolności gospodarczej i praworządności to szybszy wzrost gospodarczy. FOR dzięki wysokiej jakości pracom analitycznym, sprawnej komunikacji i wzmacnianiu obywatelskiego nacisku działa na rzecz takiej polityki gospodarczej, która pozwoli na szybsze zbliżanie poziomu życia do bogatszych od Polski krajów Zachodu. Jestem dumny z tego, że mogę mieć swój wkład we wspieraniu tego priorytetowego dla polskiej gospodarki celu”.

Marek Tatała
Wiceprezes Zarządu, Ekonomista

W ciągu roku FOR wspierało wprowadzenie nowej, lepszej ustawy dot. prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego, która w sposób zasadniczy zmieniła dotychczasowe przepisy. Nowa ustawa została przyjęta w kwietniu 2015 r. i będziemy monitorować, jak wpłynie ona na procesy upadłościowe w Polsce.

W 2015 r. FOR kontynuowało działania w ramach obrony oszczędności emerytalnych Polaków, które w 2014 r. zostały przeniesione z OFE do ZUS. Na początku stycznia 2015 r. upubliczniliśmy i przestaliśmy mediom wniosek *amicus curiae* (czyli opinia przyjaciela sądu), uprzednio przekazany prezesowi Trybunału Konstytucyjnego.

FOR regularnie składało wnioski o udostępnienie informacji publicznej w ważnych dla działalności fundacji sprawach. W większości przypadków informację udawało się otrzymać, choć zdarzały się też decyzje odmowne, wtedy kierowaliśmy te sprawy do sądów. FOR kontynuowało też w 2015 r. swoją aktywność w Koalicji na rzecz Otwartego Rządu.

Konferencja FOR i Centrum Mediacji przy Konfederacji Lewiatan w ramach projektu „Mediacja jako nowa kategoria w działalności prawniczej”, październik 2015.

Ostatni kwartał 2015 r. to przede wszystkim działania na rzecz obrony państwa prawa i Trybunału Konstytucyjnego. Pod koniec roku opublikowaliśmy analizę na temat kryzysu konstytucyjnego, pokazując, dlaczego TK jest ważny dla obywateli oraz w jaki sposób działania PiS szkodzą funkcjonowaniu TK i są psuciem państwa prawa. Eksperti FOR komentowali w mediach wydarzenia związane z Trybunałem, podkreślając gospodarcze konsekwencje tych zmian, w tym osłabianie wiarygodności Polski w oczach krajowych i zagranicznych inwestorów. Wspólnie z innymi organizacjami pozarządowymi, jeszcze przed oficjalnym wnioskiem MSZ, przesłaliśmy list ws. TK do Komisji Weneckiej. Działania na rzecz obrony państwa prawa i niezależnego od polityków Trybunału Konstytucyjnego będą jednym z priorytetów działalności FOR również w 2016 r.

„Działalność FOR jest ważna, ponieważ wskazuje na nieprawidłowości występujące w wymiarze sprawiedliwości i systemie prawnym w Polsce”.

Karolina Wąsowska
Asystentka Zarządu ds. Prawnych

ANALIZY NA TEMAT UNII EUROPEJSKIEJ

W ramach programu badawczego „Unia Europejska a rozwój” FOR analizuje, które rozwiązania pochodzące z UE sprzyjają rozwojowi Polski i innych państw członkowskich, a które wręcz przeciwnie. Oceniamy zarówno proponowane, jak i już wdrożone przepisy Unii Europejskiej, a także sposób ich implementacji przez Polskę. Unia Europejska powinna być obszarem wolności gospodarczej i obywatelskiej, a nie terytorium, na którym obowiązuje coraz więcej szczegółowych, utrudniających życie regulacji.

W ramach współpracy z Centrum für Europäische Politik (CEP) FOR regularnie przygotowuje krótkie komentarze w języku polskim do analiz prawa unijnego przygotowanych przez CEP.

Centrum für Europäische Politik (CEP) jest niemiecką organizacją pozarządową, która na bieżąco monitoruje i analizuje procesy legislacyjne prowadzone na poziomie Unii Europejskiej oraz dzieli się tą wiedzą z mediami, politykami, naukowcami i ogółem społeczeństwa. Jego dyrektorem jest dr hab. Lüder Gerken.

OD POCZĄTKU NASZEJ WSPÓŁPRACY Z CEP OPUBLIKOWALIŚMY 102 ANALIZY

„Musimy przeciwstawiać się ciągłemu uchwalaniu nowego, zwykle złego prawa, które w dużej mierze oznacza dodatkowe regulacje. Ten problem nie zostanie rozwiązany bez większego zaangażowania fachowych organizacji. Monitorowanie legislacji pozwoli nam jak najwcześniej analizować toczące się prace i alarmować, jeśli zasłaby taka potrzeba”.

Prof. Leszek Balcerowicz
Przewodniczący Rady FOR

SZKOŁY LESZKA BALCEROWICZA

Szkoły Leszka Balcerowicza to najważniejszy projekt edukacyjny FOR skierowany do studentów. W trzydniowym seminarium organizowanym dwa razy w roku i prowadzonym przez wybitnych przedstawicieli świata ekonomii, prawa, biznesu i mediów bierze udział 30 autorów najlepszych prac w konkursie na artykuł o tematyce ekonomicznej lub prawnej. Głównym celem projektu jest zwiększenie wiedzy studentów na temat najważniejszych zagadnień współczesnej ekonomii, dyskusja o bieżących problemach ekonomicznych, politycznych i prawnych oraz inspiracja do zaangażowania w budowanie społeczeństwa obywatelskiego, a także włączenie się w działania i realizację misji FOR.

„Jesienna Szkoła Leszka Balcerowicza była dla mnie niesamowitym przeżyciem, którego z pewnością nie zapomnę. Wykłady były nie tylko merytoryczne i świetnie przeprowadzone, ale także niezwykle inspirujące do dalszej pracy i pogłębiania wiedzy”.

Ida Sywula, Gdynia
Zwycięzcy konkursu na esej w ramach
Jesiennego Szkoły Leszka Balcerowicza
XIII edycja, 2015

„Bezspornie słaba wiedza ekonomiczna szkodzi nie tylko obywatelom, ale i całej gospodarce kraju, a w programach szkolnych brakuje rzetelnie nauczanej przedsiębiorczości i podstaw ekonomii. Dlatego zasadniczym kierunkiem działań FOR, oprócz ochrony wolności obywatela, jest szeroko pojęta działalność informacyjno-edukacyjna. FOR jest organizacją, która przedkłada gospodarkę nad politykę, kładzie nacisk na analizę ekonomiczną. Przyszłość Polski w Europie i świecie zależy od siły naszej gospodarki, a ta z kolei jest bezpośrednio uwarunkowana zachowaniem wolności gospodarczej”.

dr farm. Waldemar Swarczyński
Prezes Rady Nadzorczej i założyciel
firmy Biofarm Sp. z o.o.

EDYCJA WIOSENNA

Data i miejsce:
8-10 maja 2015, Warszawa

Tytuły prac konkursowych:
1. Działania organów podatkowych a rozwój przedsiębiorczości. Studium przypadku.

2. Ustawodawstwo socjalne, które szkodzi ludziom. Studium przypadku.

Wykładowcy:

Prof. Leszek Balcerowicz – Przewodniczący Rady FOR
Paweł Budrewicz – Prezes fundacji PAFERE
Aleksander Łaszek – FOR
Martyna Mądzielewska, Wojciech Kofin – Grupa PKP S.A.
Jeremi Mordasewicz – Konfederacja Lewiatan
dr Marek Radzikowski – SGH w Warszawie
Michał Wąsowski – INNPoland.pl/Grupa NaTemat

Patroni medialni:

Dziennik „Rzeczpospolita”, ObserwatorFinansowy.pl,
StudentNews.pl

EDYCJA JESIENNA

Data i miejsce:
27-29 listopada 2015, Warszawa

Tematy prac konkursowych:

1. Wybierz i omów przykład interwencji państwa w Polsce, która wypiera rynek lub ogranicza na nim konkurencję.

2. Wybierz i omów przykład ustawy przyjętej w ostatnich latach, która wyraźnie zaszkodziła gospodarce. Uzasadnij.

Wykładowcy:

Prof. Leszek Balcerowicz – Przewodniczący Rady FOR
Janusz Jankowiak – Nwai Dom Maklerski S.A.
Marek Kapuściński – Prezes Procter & Gamble
dr Jakub Karnowski – Prezes PKP S.A.
Piotr Krupa – Prezes KRUK S.A.
Aleksander Łaszek – FOR
Bartosz Marczuk – Wprost
Marek Rozkrut – EY
Agata Stremecka – FOR
Marek Tatała – FOR

Patroni medialni:

Dziennik „Rzeczpospolita”, „Wprost”, „Trend”, „Profit Journal”, DlaStudenta.pl, Radio Kampus, Radio Afera

KSIĄŻKI FOR

FORUM OBYWATELSKIEGO
ROZWOJU WE WSPÓŁPRACY
Z DWOMA WYDAWNICTWAMI
WYDAŁO W 2015 ROKU
NASTĘPUJĄCE KSIĄŻKI:

FOR poleca
FORUM OBYWATELSKIEGO ROZWOJU

REWOLUCJA GAJDARA

PIOTR AWEN, ALFRED KOCH
WYD. NIEOCZYWISTE
(LISTOPAD 2015)

Wywiady z byłymi współpracownikami Jegora Gajdara o próbach przeforsowania w Rosji prorynkowych reform. Interesujący i przejmujący obraz Rosji po upadku Związku Radzieckiego – kraju rozdieranego sprzecznościami i szukającego drogi do demokracji parlamentarnej i zliberalizowanej gospodarki.

Promocji książki towarzyszyła debata w siedzibie „Gazety Wyborczej” z udziałem Alfreda Kocha, jednego z autorów książki, prof. Leszka Bałcerowicza i red. naczelnego „Gazety”, Adama Michnika.

WIEDZA I WŁADZA

GEORGE GILDER, WYD. ZYSK I S-KA
(LISTOPAD 2015)

Autor przekonuje, że kryzysy finansowe są nieodłączną cechą kapitalizmu i podstawą jego sukcesu, gdyż stymulują jego rozwój. Niezmiernie ważne jest to, aby im zaradzać, nie osłabiając samego kapitalizmu. Gilder wywodzi, że wizja dynamicznego i kreatywnego przedsiębiorstwa ma również wymiar moralny. Socjalizm jest więc reakcyjny, gdyż zakłada stałe systemy i wyznaczanie wielkości produkcji z góry: wiadomo już wszystko, popyt poprzedza podaż. Socjalizm jest więc deterministyczny, a kapitalizm – altruistyczny.

UBÓSTWO A POSTĘP

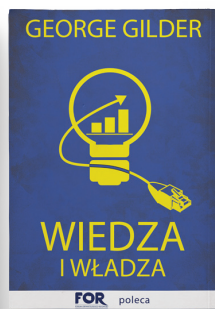
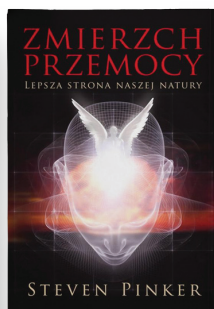
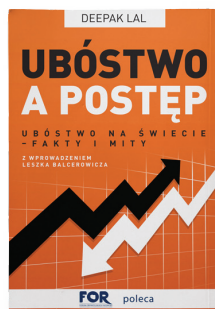
DEEPAK LAL, WYD. ZYSK I S-KA
(WRZESIEŃ 2015)

Autor stawia tezę o masowej redukcji ubóstwa na świecie, udowadnia, że **ubodzy na całym świecie doganiają zamożnych** pod względem długości życia, zdrowia oraz edukacji. Autor podpira swoją publikację wynikami badań przeprowadzonymi w różnych rejonach świata.

ZMIERZCH PRZEMOCY

STEVEN PINKER, WYD. ZYSK I S-KA
(PAŹDZIERNIK 2015)

Nieustanny zalew informacji o wojnie, przestępczości i terroryzmie sprawia, że świat wydaje się coraz bardziej krwawy. Autor bestsellerów psychologicznych Steven Pinker pokazuje jednak, że natężenie przemocy od wielu stuleci maleje. Przy okazji autor obala wiele mitów na temat przemocy i przedstawia nowe argumenty na obronę nowoczesności i oświecenia.

KOMIKSY EKONOMICZNE

VII edycja konkursu „Komiksy ekonomiczne”. Celem konkursu jest propagowanie edukacji ekonomicznej oraz zwiększanie świadomości obywatelskiej dzięki przystępnej i atrakcyjnej wizualnie treści.

W ramach ogólnopolskiego konkursu ogłaszanego każdego roku przez FOR rysownicy przesyłają swoje prace konkursowe, które są następnie oceniane przez członków jury. Zwycięskie prace są opublikowane w specjalnym albumie, który wraz ze scenariuszami lekcji trafia do nauczycieli i uczniów, szkół podstawowych, gimnazjów i liceów w całej Polsce.

10 września 2015 roku jury w poniższym składzie wybrało laureatów VII edycji konkursu „Komiksy ekonomiczne”.

Prof. Leszek Balcerowicz

Przewodniczący Rady FOR

Jacek Fedorowicz

Satyryk i aktor

Michał Ogórek

Dziennikarz, felietonista, satyryk i krytyk filmowy

Marek Raczkowski

Artysta plastyk, malarz, rysownik, plakacista i satyryk

Antoni Rodowicz

Ilustruje książki, projektuje plakaty i okładki płyt. Jest także autorem książek dla dzieci

Tomasz Leśniak

Rysownik, animator i twórca komiksowy, twórca komiksu „Jeż Jerzy”

Rafał Skarżycki

Scenarzysta komiksowy i pisarz, twórca komiksu „Jeż Jerzy”

Adam Radoń

Dyrektor Międzynarodowego Festiwalu Komiksów i Gier w Łodzi

Teresa Notz

Członek Rady Fundacji Banku Zachodniego WBK

Tegoroczna edycja cieszyła się rekordowym zainteresowaniem rysowników komiksów – nadesłano 174 prace w 4 kategoriach tematycznych:

- Kadencyjność czy dożywocie? – czy ograniczenie liczby kadencji władz jest dobrym rozwiązaniem?
- Jak dają, to bierz... – o nieefektywnym wykorzystaniu środków unijnych przez władze lokalne.
- Raj a piekło podatkowe – jak skomplikowany system podatkowy utrudnia Kowalskiemu życie?
- Kupuj z głową – o naszej świadomości konsumenckiej.

W 2015 roku 22 prace zdobyły nagrody o łącznej wartości 32 200 zł.

„Edukacja na temat gospodarki może i powinna być atrakcyjna, a na pewno nie powinna być nudna. Dlatego od siedmiu lat Forum Obywatelskiego Rozwoju ogłasza konkurs na najlepsze komiksy o tematyce ekonomicznej”.

Prof. Leszek Balcerowicz
Przewodniczący Rady FOR

Konferencja dla nauczycieli „Edukacja ekonomiczna w XXI w.”, kwiecień 2015 r.

SCENARIUSZE LEKCJI

Scenariusze lekcji są ściśle związane z tematami komiksów ekonomicznych. Ich treść jest opracowywana przez doświadczonych metodyków i jest zgodna z podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. Każdy nauczyciel może bezpłatnie zamówić album oraz płytę CD z komiksami i scenariuszami lekcji. Projekt przede wszystkim jest skierowany do nauczycieli WOS i podstaw przedsiębiorczości. Już ponad 2 tys. nauczycieli otrzymało materiały przygotowane przez FOR, co oznacza, że ponad 250 tys. uczniów mogło z nich skorzystać.

Oto opinie nauczycieli, którzy prowadzili lekcje z wykorzystaniem scenariuszy z poprzednich edycji konkursu, wybrane z anonimowych ankiet:

- „Moi uczniowie lubią komiksy. Zagadnienia ekonomiczne są dla niektórych niezbyt interesujące. Poprzez taką formę są »bardziej strawne«”.
- „To coś nowego i innego na lekcjach, co daje im możliwość dość luźnego wypowiedzania się. Materiały są zdecydowanie ciekawsze od podręczników”.
- „Uczniowie lubią innowacje, nie na wszystkich przedmiotach stosuje się tego typu pomoce. Komiks to coś, co przyciąga uwagę młodego odbiorcy”.

„Połączenie ekonomii i komiksu okazało się świetnym pomysłem. Konkurs bowiem od lat cieszy się rosnącą popularnością wśród Polaków. Każdy uczestnik może zaprezentować swoje umiejętności przed znakomitymi rysownikami i satyrykami”.

Jakub Przeździecki
Koordynator projektów FOR

WIĘCEJ
NA STRONIE
www.komiksyekonomiczne.pl

I MIEJSCE W KATEGORII KRÓTKIEJ
JAROSŁAW KOZŁOWSKI
„KONTROLA”

KONKURS NA KOMIKSY
EKONOMICZNE

7 EDYCJI

W 7. EDYCJI NADESŁANO
AŻ 174 PRACE

Bank Zachodni WBK

Grupa Santander

Główny partner projektu
Bank Zachodni WBK

DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA FOR

FOR współpracuje z wieloma zagranicznymi think tankami wolnościowymi, w tym w szczególności z największą siecią takich organizacji jak Atlas Network oraz siecią regionalną 4Liberty.eu. Organizujemy międzynarodowe wydarzenia, a także podejmujemy międzynarodowe projekty i badania. Zapraszamy zagranicznych gości, ważnych przedstawicieli wolnościowego nurtu we współczesnym świecie. Publikujemy i promujemy ważne książki, których bez naszej inicjatywy nie byłoby na polskim rynku.

FOR współpracuje z międzynarodową siecią organizacji pozarządowych z Europy Środkowo-Wschodniej 4Liberty.eu. Na stronie 4Liberty.eu regularnie ukazują się teksty FOR, a eksperci naszej fundacji biorą udział w międzynarodowych spotkaniach i konferencjach organizowanych przez tę sieć.

FOR jest jednym z najważniejszych polskich partnerów Atlas Network, czyli największej międzynarodowej sieci skupiającej 457 pozarządowych organizacji wolnościowych z 98 państw z całego świata. Ekspert FOR uczestniczą w konferencjach i szkoleniach organizowanych przez Atlas Network.

ZA GRANICĄ FOR
JEST POSTRZEGANE JAKO
JEDEN Z NAJLEPSZYCH
POLSKICH THINK TANKÓW!

„Jestem niezwykle dumny, że FOR jest organizacją partnerską sieci Atlas Network. Polska po upadku komunizmu radziła sobie znacznie lepiej niż jej sąsiedzi, ponieważ stawiała na wolność obywateli i w dużej mierze respektowała przemiany wzmacniające wolny rynek. Jestem wdzięczny za pracę fundacji FOR, która dociera do swoich odbiorców, łącząc znakomitą wiedzę ekspercką z duchem przedsiębiorczości. FOR ma kluczową rolę do odegrania w umacnianiu szacunku dla wolności gospodarczej w Polsce, tak aby Polska pełniła ważną funkcję w historii XXI wieku”.

Brad Lips
Prezes Atlas Network

FREE MARKET ROAD SHOW 2015

8 maja 2015 r. Forum Obywatelskiego Rozwoju (FOR), przy współpracy z **Austrian Economics Center, Friedrich Naumann Foundation for Freedom, Liberty Fund, 4Liberty.eu** i wieloma innymi partnerami, zorganizowało w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie **trzecią z rzędu polską edycję konferencji Free Market Road Show**. Cykl konferencji, które w tym roku odbyły się w 35 miastach całej Europy, ma na celu **promocję idei wolnorynkowych oraz wymianę wiedzy na temat problemów gospodarczych państw regionu i sposobów na ich rozwiązanie w duchu wolności gospodarczej**. Konferencja w Warszawie została uznana przez Austrian Economics Center (twórcy FMRS i główni organizatorzy imprezy) za jedną z czterech najlepszych w Europie w 2015 roku.

Wśród panelistów znaleźli się eksperci z całego świata: wykładowcy renomowanych szkół wyższych, ekonomiści, politycy oraz przedsiębiorcy. W tym roku wydarzenie było połączone z Wiosenną Szkołą Leszka Balcerowicza.

CYKL KONFERENCJI FMRS 2015 W LICZBACH:

Liczba uczestników: **ponad 7000**

Odwiedzone kraje: **35**

Liczba dni: **44**

Liczba prelegentów: **400**

Liczba partnerskich organizacji wolnorynkowych: **90**

Języki: **28**

RAPORT SHADOW ECONOMIES

Raport „Shadow Economies in the Baltic Sea Region 2015” to najnowsze badania międzynarodowe o szarej strefie w regionie Morza Bałtyckiego.

Forum Obywatelskiego Rozwoju uczestniczyło w 2015 r. w projekcie badawczym pod kierownictwem Lithuanian Free Market Institute na temat szarej strefy w sześciu krajach: Polsce, na Litwie, Łotwie, w Estonii, Szwecji i na Białorusi.

Koordynatorem polskiej części badania był Aleksander Łaszek (FOR), a jego wyniki zostały zaprezentowane podczas konferencji prasowej w listopadzie 2015 r.

W odróżnieniu od państw bałtyckich, gdzie szara strefa przejawia się przede wszystkim w zakupie dóbr, w Polsce dużym problemem jest odsetek osób pracujących na szaro. Jest ich ok. 2 miliony.

BLOG OBYWATELSKIEGO ROZWOJU

To ważna platforma dyskusji na temat wolności gospodarczej i praworządności w Polsce i na świecie.

Na Blogu ukazują się krótkie autorskie i zgodne z misją FOR teksty różnych autorów oraz tłumaczenia najciekawszych artykułów zagranicznych. Blog ma formułę otwartą i umożliwia komentowanie publikowanych tekstów. Od czerwca 2015 r. redaktorem naczelnym i stałym opiekunem Bloga jest Marek Tatała.

W 2015 r. na Blogu opublikowano 44 wpisy.

„Blog Obywatelskiego Rozwoju to miejsce wolnościowej dyskusji o ważnych sprawach z Polski i ze świata. Krótkie autorskie teksty pozwalają na wyrażenie własnego zdania, a do pisania i czytania zapraszamy wszystkich, którzy zgadzają się z misją i działalnością FOR”.

Marek Tatała
Wiceprezes Zarządu, Ekonomista FOR

Niektóre wpisy od czerwca 2015 r.:

- *Podwójne exposé: cywilizacyjny skok – dokąd?*
Leszek Balcerowicz
- *Niebezpieczne propozycje Jarosława Kaczyńskiego*
Agata Stremecka
- *Porozmawiajmy o publicznych pieniądzach w sądach*
Marek Tatała
- *Kuba jest szansą, a nie zagrożeniem*
Redakcja FOR
(tłumaczenie Krzysztof Badowski)
- *Zinformatyzowane postępowanie cywilne*
Karolina Wąsowska
- *W pułapce programu Mieszkanie dla Młodych*
Redakcja (Jakub Smektała – tekst z WSLB)
- *Na ile samochód służbowy zanieczyszcza środowisko, czyli rzecz o absurdalnym podatku*
Redakcja (Marcin Chmielowski – tekst z WSLB)

AUDIOBOOKI z AUDIOTEKA.PL

Wspólnie z największym polskim wydawcą książek czytanych (audiobooków) Audioteka.pl rozpoczynamy cykl wydawniczy książek o wolności. Cykl ten składać się będzie z 10 tytułów i rozpocznie się w 2016 r. Całą serię poprzedza wydanie książki „Trzeba się bić”.

Książka „Trzeba się bić” - wywiad z prof. Leszkiem Balcerowiczem, przeprowadzony przez Martę Stremecką. Wyd. Czerwone i Czarne, Warszawa 2014.

Książka została nagrana jako audiobook dla serwisu Audioteka.pl w 2015 r. i jest biograficzną opowieścią autora transformacji gospodarczej w Polsce.

Czytają: Roch Siemianowski i Katarzyna Bagniewska.

ZAMÓW NAGRANIE
NA STRONIE WWW.AUDIOTEKA.PL

LUDZIE FOR

Rada Fundacji

Leszek Balcerowicz, *Przewodniczący*
Michał Chałaczkiwicz
Danuta Demianiuk (do 17.12.2015 r.)
Błażej Moder
Jeremi Mordasewicz
Arkadiusz Muś (od 31.12.2015 r.)
Łukasz Wejchert

Zarząd

Agata Stremecka, *Prezes Zarządu*
Aleksander Łaszek, *Wiceprezes Zarządu,*
Główny Ekonomista
Marek Tatała, *Wiceprezes Zarządu, Ekonomista*

Dział Rozwoju

Patrycja Satora, *Dyrektor*
Dominika Adamczak, *Młodsza Specjalistka*
Krzysztof Badowski, *Młodszy Specjalista*
Aleksander Szpojankowski, *Młodszy Specjalista*

Dział Komunikacji

Natalia Wykrota, *Dyrektor, Specjalista*
ds. nowych mediów
Aneta Głowala, *Młodsza Specjalistka*
Tomasz Drózdź, *Asystent Przewodniczącego*
Rady Fundacji FOR

Dział Projektów

Jakub Przeździecki, *Koordynator*
Adam Świerczewski, *Asystent*
Jan Kozuchowski
Edyta Karwowska

Dział Analityczny

Rafał Trzeciakowski, *Ekonomista*
Anna Patrycja Czepiel, *Młodsza Analityk*
Michał Magdziak, *Prawnik, Koordynator*
zespołu UlepszPrawo.pl
Karolina Wąsowska, *Asystentka Zarządu*
ds. prawnych

Eksperti FOR

Dariusz Adamski, *Prawnik, Ekspert*
ds. ordynacji podatkowej
Tomasz Bardziłowski, *Ekonomista*
Mirosław Barszcz, *Ekspert ds. systemu podatkowego*
Łukasz Chojniak, *Prawnik*
Jarosław Kantorowicz, *Ekonomista*
Grzegorz Keler, *Prawnik*
Błażej Mądrzycki, *Prawnik*
Jacek Świeca, *Prawnik*
Michał Wach, *Prawnik*
Wiktor Wojciechowski, *Ekonomista*
Anna Wąsowska, *Prawnik, Mediator*

Administracja

Paulina Chrostowska, *Kierownik biura*
Magda Głowala, *Asystentka*

Opracowanie Raportu „Następne 25 lat”:

Leszek Balcerowicz i Andrzej Rzońca – **nadzór merytoryczny**, Aleksander Łaszek – **autor**

Współautorzy: Marek Tatała, Rafał

Trzeciakowski, Wiktor Wojciechowski, Damian Olko, Grzegorz Keler, Jędrzej Kuskowski, Janusz Paczocha, Arkadiusz Sieroń, Jacek Stachowski, Olga Zajkowska **Recenzenci:** Rafał Antczak, Maria Drozdowicz-Bieć, Piotr Ciżkowicz, Witold Gadomski, Stanisław Gomułka, Stefan Kawalec, Jeremi Mordasewicz, Jarosław Kantorowicz

---

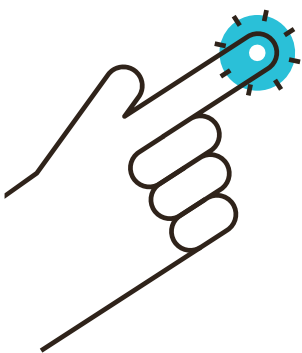
WOŁONTARIUSZE FOR W 2015 ROKU:

Bardzo ważną częścią działalności naszej fundacji są energia i zaangażowanie wnoszone przez Wolontariuszy. Bez ich codziennej pracy nie udałoby nam się zrealizować tak wielu projektów. Współpraca z FOR dostarcza ciekawych doświadczeń i wiedzy oraz pomaga w dalszym rozwoju zawodowym. W 2015 roku współpracowało z FOR 30 wolontariuszy.

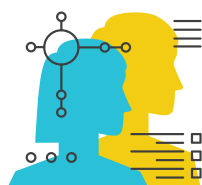
**KAŻDY STUDENT,
KTÓRY MA CHĘĆ I ZAPĄŁ
DO WSPÓŁPRACY ORAZ
ZGADZA SIĘ Z NASZĄ MISJĄ
WZMACNIANIA WOLNOŚCI
I PRAWORZĄDNOŚCI
W POLSCE, MA MOŻLIWOŚĆ
ZGŁOSZENIA SIĘ DO ODBYCIA
PRAKTYK I WOŁONTARIATU
W FORUM OBYWATELSKIEGO
ROZWOJU. ZAPRASZAMY!**

JAK MOŻESZ NAM POMÓC CHRONIĆ WOLNOŚĆ ORAZ PROMOWAĆ PRAWDĘ I ZDROWY ROZSADEK W DYSKURSIE PUBLICZNYM?

Dołącz do naszego zespołu
badawczego. Zostań
autorem naszych publikacji
i **EKSPERTEM FOR.**

Zachęć znajomych
i Twoich **PARTNERÓW
BIZNESOWYCH**
do wsparcia.

Zostań naszym
wolontariuszem.
Zorganizuj
z nami **WYDARZENIE
W TWOIM MIĘŚCIE.**

Polub nas
na **FACEBOOKU**
i **TWITTERZE**. Zapisz
się do **NEWSLETTERA**.
Oglądaj nas na
YOUTUBE.

ZOSTAŃ DARZYŃCĄ FOR.
Wspieraj nasze projekty.
Przełącz darowiznę
na konto Fundacji.

Nr konta FOR (PLN):
68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

JAK WESPRZEĆ FOR?

Działalność FOR opiera się w przeważającej większości na indywidualnych wpłatach od sympatyków, którzy podzielają nasze przekonanie, że wolności obywatelskie i gospodarcze oraz demokracja to podstawa dobrego życia każdego z nas.

DAROWIZNY OD OSÓB PRYWATNYCH I FIRM STANOWIĄ NAJWAŻNIEJSZE ŹRÓDŁO BUDŻETU FUNDACJI.

Staramy się też pozyskiwać granty w konkursach innych organizacji pozarządowych i fundacji. FOR, zgodnie ze swoją polityką, nie korzystało w 2015 roku z dotacji polskich państwowych instytucji i przedsiębiorstw.

Ty też możesz nam pomóc, nawet niewielką kwotą.

Wspierając FOR, stajesz się istotną częścią naszej Fundacji i społeczeństwa obywatelskiego. Wspierając nas, otrzymujesz ważne narzędzie do obrony obywatelskich wolności – wiedzę i argumenty do dalszego racjonalnego działania w państwie.

„FOR to przede wszystkim ludzie. Staramy się wspólnie pracować na rzecz realizacji naszej misji statutowej, angażując ekspertów, specjalistów i wolontariuszy. Stałe wsparcie finansowe jest kluczowe dla rozwoju Fundacji. Nawet niewielkie kwoty, ale wpłacane regularnie przez Darczyńców, zapewniają sprawne funkcjonowanie Fundacji i jednocześnie potwierdzają sens naszej pracy. Jesteśmy za nie ogromnie wdzięczni”.

Patrycja Satora
Dyrektor ds. rozwoju

KONTAKT DLA MEDIÓW

Natalia Wykrota
Dyrektor ds. komunikacji
– Specjalista ds. nowych mediów

e-mail: natalia.wykrota@for.org.pl
tel. +48 22 628 85 11
tel. kom. 609 717 102

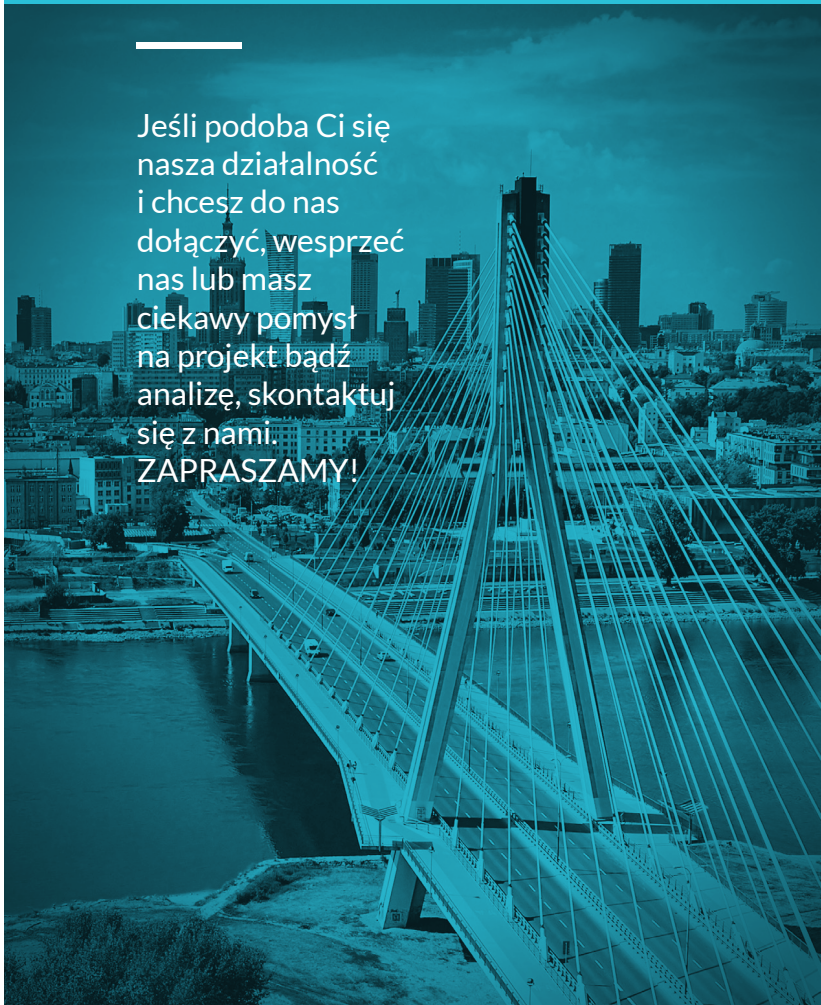
KONTAKT DLA OSÓB CHCĄCYCH WESPRZEĆ NASZE DZIAŁANIA

Patrycja Satora
Dyrektor ds. rozwoju

e-mail: patrycja.satora@for.org.pl
tel. +48 22 628 85 11
tel. kom. 500 494 173

Jeśli podoba Ci się
nasza działalność
i chcesz do nas
dołączyć, wesprzeć
nas lub masz
ciekawy pomysł
na projekt bądź
analizę, skontaktuj
się z nami.
ZAPRASZAMY!

**FUNDACJA
FORUM
OBYWATELSKIEGO
ROZWOJU – FOR**

FOR FORUM
OBYWATELSKIEGO
ROZWOJU

ul. Ignacego Krasickiego 9A
02-628 Warszawa
tel. +48 22 628 85 11
tel. +48 726 621 240
e-mail: info@for.org.pl

www.for.org.pl
twitter.com/FundacjaFOR
facebook.com/FundacjaFOR
youtube.com/FundacjaFOR